

NWSA-FINE ARTS

Received: September 2012

Accepted: January 2013

NWSA ID : 2013.8.1.D0120

ISSN : 1308-7290

© 2013 www.newwsa.com

Hamit Yokuş

Tuba Yokuş

Ş. Göktuğ Kalaycıoğlu

Gaziosmanpaşa University, Tokat-Turkey

hamit.yokus@gop.edu.tr

**MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAY ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK MESLEK ALGISI VE MÜZİK
ÖZEL YETENEK SINAVI BAŞARILARI ARASINDAKİ İLİŞKİ**

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, müzik öğretmeni aday adaylarının öğretmenlik meslek algısı ve müzik özel yetenek sınavı başarıları arasındaki ilişkinin belirlenmesidir. Araştırmanın çalışma grubunu 2012 yılı Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Özel Yetenek Sınavı Birinci Aşama Eleme Sınavına katılan (N=182) müzik öğretmeni aday adayları oluşturmaktadır. Araştırmanın kapsamında müzik öğretmeni aday adaylarının öğretmenlik meslek algılarını belirlemek üzere "Öğretmenlik Meslek Algısı Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, öğretmenlik meslek algısının çeşitli boyutları ile müzik öğretmeni aday adaylarının müzik özel yetenek sınavı birinci aşama ve ikinci aşama başarıları arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Müzik Eğitimi, Müzik Öğretmenliği, Öğretmenlik Meslek Algısı, Müzik Özel Yetenek Sınavı, Müzik Öğretmeni Aday Adayı

**THE RELATIONSHIP BETWEEN THE PERCEPTION OF THE TEACHING PROFESSION OF
MUSIC TEACHER POTENTIAL CANDIDATES AND THEIR SUCCESS IN MUSIC SPECIAL
APTITUDE TEST**

ABSTRACT

The purpose of this study is to determine the relationship between the perception of the teaching profession of music teacher potential candidates and their success in music special aptitude test. Music teacher potential candidates who participated the first stage elimination exam of music special aptitude test (N=182) at Gaziosmanpaşa University, Music Education Department in 2012 constitute the sample group of the research. Within the scope of this research, "The Scale of the Perception of the Teaching Profession" was used to determine the perceptions of the teaching profession of music teacher potential candidates. As a result of the research, it is determined that there is a reasonable relationship between the various dimensions of the perception of teaching profession and the success of the music teacher potential candidates in first stage and the second stage of the music special aptitude test.

Keywords: Music Education, Music Teacher Education, Perception of Teaching Profession, Music Special Aptitude Test, Music Teacher Potential Candidates

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Meslek, belli bir eğitim ile kazanılan sistemli bilgi ve becerilere dayalı, insanlara hizmet vermek ve karşılığında para kazanmak için yapılan, kuralları belirlenmiş iş olarak tanımlanmaktadır [1]. Çağımızda, hangi meslekten olursa olsun, insanın işiyle, mesleği ile uyuşmasına, kaynaşmasına özel bir önem verilmektedir. Aksi takdirde, bilgi ve aksiyon itibariyle bütünleşmemiş, bunun sonucu olarak eğitim yoluyla yığınlaştırılmış insanlar söz konusu olur [2]. Bu bağlamda, bir mesleğe başlamadan önce öncelikle o mesleğin icrası için gereken bilgi ve becerilerin kazanılmış olması gerekir. Öğretmenlik mesleği, uzmanlık bilgisi ve becerisi gerektiren bir meslektir [3]. Aynı zamanda, öğretmenlik mesleği, öğretmeyi bilmek kadar, yaşam boyu öğrenmeyi de gerektiren bir meslektir.

Öğretmen olacak bireylerin fakülteye gelmeden önce öğrenme alışkanlığı kazanması; fakültede bu alışkanlığına alan bilgisi, öğretme becerisi ve eğitimci nitelikleri katması, genel kültürünü zenginleştirmesi, güzel sanatlara yönelik ilgi ve merak duyup bunu derinleştirmesi; öğretmen olduktan sonra da bilgisini, niteliklerini ve yeteneklerini sürekli olarak geliştirmesi ve yenilemesi beklenmektedir [4]. Öğretmendeki eksiklikler, tutarsızlıklar eğitim ortamını olumsuz yönde etkileyebilir. Alanında yetersiz, eğitimi bilmeyen, öğrenciye sevgi ve saygı ile yaklaşmayan, maddi ve manevi sorunları olan ve bunları çözemeyen bir öğretmen hedeflenen davranışları öğrenciye kazandırmada etkili olmayabilir [5].

Diğer taraftan, öğretmenlik mesleğine karşı güçlü bir bağlılık duygusu, öğretmenlikle ilgili niteliklere sahip olma düzeyini açıklayan önemli faktörlerden biridir. Öğretmenlik mesleğini benimseyen ve bu mesleğin bir üyesi olmaktan gurur duyan, mesleki etiğe değer veren öğretmenler, mesleğin gerektirdiği temel nitelikleri de üzerinde taşıyor demektir. Bu nitelikler, öğretmenin mesleğini algılayışıyla doğrudan ilgilidir [6]. Algı, bir şeye dikkati yönelterek o şeyin bilincine varma, idrak etme olarak tanımlanmaktadır [7]. Meslek algısı ise öğretmenlik mesleği açısından ele alındığında, öğretmenlik mesleği ile ilgili niteliklerin bilincine varma ve idrak etme yolu ile öğretmenin öğretime ne şekilde yaklaştığını ve öğrencilerin öğrenme ihtiyaçlarını ne şekilde karşıladığını ortaya koyan önemli faktörlerden biri olarak değerlendirilebilir [8]. Meslekle ilgili olumlu algılar, bu niteliklerin varlığını ortaya koyarken, olumsuz algılar da bu niteliklerden yoksunluğu ortaya koyabilir. Öğretmen yetiştiren kurumların temel amaçlarından biri, bu nitelikleri öğretmen adaylarına kazandırmakla ilgilidir [6].

Etkili eğitimin ve amaçların en üst seviyede gerçekleşebilmesi, temelde sistemi işletip uygulayacak olan öğretmenlerin niteliğine bağlıdır [3]. Bu bağlamda, Hammond, öğretmen niteliği ve öğrenci başarısı arasındaki ilişkiye yönelik gerçekleştirdiği araştırmasında, öğrenci başarısı ile öğretmen niteliği arasında pozitif yönde ilişki olduğu saptanmıştır. Araştırmaya göre, öğrenci başarısı ile öğretmen niteliği arasındaki ilişki, öğrenci başarısı ile sınıf büyüklüğü, eğitime yapılan toplam harcama, öğretmen maaşları gibi faktörler arasında bulunan ilişkiden daha güçlüdür [9]. Etkili öğretmenlerin bireysel özellikleri ve niteliklerinin yanı sıra mesleki bilgi ve becerilerine dönük nitelikler de çok önemlidir. Öğretmenlerin bu nitelikleri eğitim yoluyla kazandırılabilir [10]. Çalışmalarda genel olarak öğretmenlikle ilgili temel nitelikler dört yeterlilik alanı olarak sınıflandırılmıştır [11]. Bunlar; alan bilgisi konusunda yeterlilik, öğretmenlik meslek formasyonuna ilişkin yeterlilik, genel kültür alanında yeterlilik ve etik değerlere sahip olma yönünde yeterliliktir. Şişman ve Acat, bu niteliklerden yola çıkarak,

öğretmenlik mesleğine ilişkin algıyı; öğretmenlik mesleğinin sosyal statüsüne, etik yönüne, alan bilgisine, mesleki formasyona ve öğretmen adaylarının yeterliliğine ilişkin olmak üzere beş temel nitelik kapsamında ele almıştır ve bu kapsamda "Öğretmenlik Meslek Algısı Ölçeği" geliştirmişlerdir [6]. Bu temel nitelikler aşağıdaki gibi özetlenebilir:

Toplum içinde bir rol üstlenmek, kabul görmek, takdir edilmek, her meslek grubu üyesinin ihtiyaçlarıdır. Ölçeğin sosyal statüye ilişkin boyutu, toplumun öğretmenleri ne derece saygın, ilgili ve katılımcı olarak algıladığı ile ilgilidir. Her meslekte olduğu gibi öğretmenlik mesleğinde de uyulması gereken ahlaki ilkeler ve insani değerler vardır. Bu bağlamda, ölçeğin etik değere ilişkin boyutu öğretmenlerin kendilerini ne derece ahlaki ve insani değerlere bağlı olarak algıladıkları ile ilgilidir. Ölçeğin, alan bilgisine ilişkin boyutu, öğretmenlerin kendilerini alanları ile ilgili olarak ne derece yeterli algıladıklarını ifade etmektedir. Öğretmen adayının belirli bir alanda uzmanlık bilgisine sahip olması öğretmen yetiştirme programlarının amaçlarından biridir. Çünkü alanını iyi bilmeyen bir öğretmen mesleğe başladığında neyi, nasıl öğreteceği ile ilgili problemler ya da sıkıntılar yaşayabilir. Bununla birlikte, öğretmenin alanını çok iyi bilmesi başarılı bir öğretim işi için yeterli olmayabilir. Öğretmen aynı zamanda, bildiğini nasıl öğretebileceğini de bilmelidir. Bu kapsamda ölçeğin, mesleki formasyona ilişkin boyutu öğretmenlerin kendilerini öğretmenlik mesleği formasyonu bakımından ne derece yeterli algıladıkları ile ilgilidir. Ölçeğin, öğretmen yeterliliğine ilişkin boyutu ise öğretmenlerin kendilerini ve meslektaşlarını ne derece yeterli gördüklerine ilişkin algılarını içermektedir.

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Bir öğretmenin sahip olması gereken en önemli niteliklerinden biri öğretmenlik mesleğine ilişkin algı düzeyinin yüksek olmasıdır. Diğer taraftan son yıllarda birçok ülkede gerçekleştirilen araştırmalarda toplum ve öğretmenler tarafından öğretmenlik mesleğinin konum ve algılama açısından hızla inişe geçtiği ifade edilmektedir [12]. Tarman, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin algılarının eğitim ve öğretim sürecine girerken ve çıkarken farklılıklar gösterdiğini belirtmiştir [13]. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleği ile ilgili başlangıçtaki inançları ve algıları eğitim ve öğretimde, aynı zamanda bu mesleğe geçişte önemli bir rol oynayabilir [14]. Algı ile öğretim ve öğrenme, dolayısıyla algı ve başarı arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunduğunu yapılan araştırmalar ortaya koymaktadır [6 ve 11]. Bu bağlamda, müzik öğretmenliği mesleğini seçen ve müzik öğretmenliği yetenek sınavına başvuran müzik öğretmeni aday adaylarının bu mesleğe ilişkin algı düzeylerinin sınav başarılarına pozitif yönde etki edeceği düşünülmektedir.

Meslek algısının, öğrencinin ya da bu mesleğe yönelmiş müzik öğretmeni aday adayının mesleğe yönelik öğrenme sürecine ne şekilde yaklaştığını ve öğrenme ihtiyaçlarını ne şekilde karşıladığını ortaya koyan faktörlerden biri olduğu ve dolayısıyla öğrenme sürecinde de başarılarını etkileyebileceği söylenebilir. Aynı zamanda, müzik öğretmeni aday adaylarının kendini algılama şekillerinin çeşitli değişkenler açısından (cinsiyet, mezuniyet türü, okul başarısı, sınav başarısı vb.) birbiriyle ilişkili olabileceği düşünülmektedir. Buna ek olarak, müzik özel yetenek sınavı birinci aşama müziksel işitme ve algılama testi ve ikinci aşama sınavının alanları olan işitme, çalma ve söyleme alanlarındaki başarılarının ve öğretmenlik mesleğine

ilişkin algı düzeylerinin birbiri ile ilişkili olabileceği söylenebilir.

Yukarıdaki görüşlerden hareketle gerçekleştirilen bu araştırmada, müzik öğretmeni aday adaylarının öğretmenlik meslek algısı (ÖMA) ve müzik özel yetenek sınavı başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda şu sorulara cevap aranmıştır:

Müzik öğretmeni aday adaylarının öğretmenlik meslek algıları cinsiyet ve mezuniyet değişkenlerine göre farklılık göstermekte midir?

- Müzik öğretmeni aday adaylarının;
  - o OBP ve 1. aşama sınav puanları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
  - o OBP ve ÖMA düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
- Müzik öğretmeni aday adaylarının YGS puanları ve ÖMA düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
- Müzik öğretmeni aday adaylarının,
  - o ÖMA düzeyleri ve 1. aşama sınav puanları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
  - o ÖMA düzeyleri ve 2. aşama sınav puanları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

3. YÖNTEM (METHOD)

3.1. Araştırma Modeli (Research Model)

Bu araştırma, Survey yöntemi ile yapılan bir alan araştırmadır. Survey yöntemi araştırmalar bazı değişkenler bakımından var olan durumun ortaya konması açısından, uygun ve yararlı bir desendir [15]. Araştırma, müzik öğretmeni aday adaylarının öğretmenlik meslek algısı ve müzik özel yetenek sınavı puanları arasında ilişki olup olmadığının incelenmesi; buna ek olarak müzik öğretmeni aday adaylarının öğretmenlik meslek algısı ve müzik özel yetenek sınavları arasındaki ilişkiye farklı değişkenlerin etki edip etmediğinin belirlenmesi amacı ile tasarlanmıştır.

3.2. Çalışma Grubu (Study Group)

Araştırmanın çalışma grubunu 2012 yılı Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Özel Yetenek Sınavı Birinci Aşama Eleme Sınavına katılan (N=182) ve birinci aşama sınavını geçerek ikinci aşama sınavına girmeye hak kazanan (n=76) müzik öğretmeni aday adayları oluşturmaktadır. Adayların %36.3'ü kadın, %67.7'si erkektir. Adayların %43.4'ü GSSL (ve diğer liselerin müzik alan/kol/bölgülerinden mezun), %56.6'sı ise diğer okul türlerinden mezundur.

3.3. Veri Toplama Araçları (Data Collection Tools)

Müzik Öğretmeni aday adaylarının öğretmenlik meslek algılarını tespit etmek için Şişman ve Acat tarafından 2003 yılında geliştirilen, "Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Algı Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçek, öğretmenlik mesleğine ilişkin algıları belirlemek üzere mesleğin beş temel niteliğini sorgulayan cümlelerden oluşmaktadır. Bu kapsamda, ölçekte, öğretmenliğin sosyal statüsüne ilişkin 8, etik yönüne ilişkin 8, alan bilgisine yönelik 8, mesleki formasyona ilişkin 7 ve öğretmen adaylarının yeterliliğine ilişkin 6 olmak üzere toplamda 37 soru bulunmaktadır. Ölçeğin Cronbach Alfa katsayıları sosyal statü alt boyutunda 0.79; etik değerler alt boyutunda 0.78; alan bilgisi alt boyutunda 0.74; mesleki formasyon boyutunda 0.72 ve öğretmenlerin kendi yeterlilikleri alt boyutunda 0.75, toplamda ise .83 olarak hesaplanmıştır [6]. Bu çalışmada ölçeğin Cronbach Alfa katsayıları sosyal statü alt boyutunda .66; etik değerler alt boyutunda .81; alan

bilgisi alt boyutunda .88; mesleki formasyon boyutunda .83 ve öğretmenlerin kendi yeterlilikleri alt boyutunda .81, toplamda ise .94 olarak bulunmuştur. Ölçek, beşli likert tipidir ve "bütünüyle katılıyorum-hiç katılmıyorum" biçiminde en olumludan en olumsuzaya doğru (5-1) biçiminde puanlanmıştır.

Araştırma kapsamında kullanılan kişisel bilgi formu müzik öğretmeni aday adaylarının demografik özellikleri ile ilgili bilgi toplamak amacı ile araştırmacılar tarafından hazırlanmıştır. Formda, araştırmaya katılan müzik öğretmeni aday adayları ile ilgili toplam 10 kişisel soru bulunmaktadır. Bu sorulardan araştırma için gerekli olanlar seçilip kullanılmıştır. Anket özel yetenek sınavına başvuran adaylara eğitim fakültesi dekanlığından alınan izin ardından kayıt esnasında gönüllülük esasına dayalı olarak uygulanmıştır. İkinci aşama verilerini elde etmek amacıyla müzik özel yetenek sınavına başvuran müzik öğretmeni aday adaylarının doldurduğu anketler kayıt sırasında numaralandırılmıştır. Buna ek olarak, müzik öğretmeni aday adaylarının müzik özel yetenek sınavı başarı puanları Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Başkanlığından elde edilmiştir.

3.4. Verilerin Çözümlemesi (Data Analysis)

Araştırmada müzik öğretmeni aday adaylarının demografik özelliklerini belirlemek amacıyla, "frekans ve yüzdelik" hesaplamalar yapılmış; cinsiyet ve mezuniyet değişkenlerine göre "öğretmenlik meslek algısı ve sınav başarı" puanları için ilişkisiz grup "t" testi uygulanmıştır. Buna ek olarak, müzik öğretmeni aday adaylarının "öğretmenlik meslek algısı, OBP, YGS ve sınav başarı puanlarının birbirleri ile ilgili ilişkisini belirlemek amacı ile "Pearson Çarpım Momentler Korelasyon Katsayısı" testi uygulanmıştır.

4. BULGULAR (FINDINGS)

Bu bölümde, araştırmanın belirtilen alt problemleri doğrultusunda elde edilen veriler tablolandırılmış ve yorumlanmıştır.

Tablo 1. Müzik öğretmeni aday adaylarının ÖMA düzeyleri
(Table 1. Music teacher potential candidates levels of PTP)

	N		S
Sosyal Statüsü	182	30.6978	3.95163
Etik Değerler	182	34.3626	4.65498
Alan Bilgisi	182	33.6923	4.60049
Mes.Formasyon	182	30.1154	3.76416
Öğr.A.Yeterliliği	182	25.0110	3.35058
ÖMA TOPLAM	182	153.8791	17.11472

Tablo 1'de, müzik öğretmeni aday adaylarının en yüksek puan ortalamasının (etik değerler boyutunda olduğu, buna karşın en düşük puan ortalamasının (öğretmen adaylarının yeterliliği alt boyutunda olduğu görülmektedir. Buna ek olarak, diğer alt boyutlarda ise ÖMA puan ortalamalarının birbirine yakın düzeyde olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Müzik öğretmeni aday adaylarının cinsiyet değişkenine göre "ÖMA düzeyleri" için yapılan ilişkisiz grup "t" testi sonuçları
(Table 2. Independent group "t" test results for "PTP levels" of music teacher potential candidates according to gender)

ÖMAÖ	Cinsiyet	N		S	sd	t	p
Sosyal Statüsü	Kadın	66	30.8485	4.35092	180	.387	.699
	Erkek	116	30.6121	3.72249			
Etik Değerler	Kadın	66	33.7273	5.13973	180	-	.165
	Erkek	116	34.7241	4.33707			
Alan Bilgisi	Kadın	66	33.3939	5.52722	180	-.659	.511
	Erkek	116	33.8621	3.99542			
Mes. Formasyon	Kadın	66	29.8939	4.04638	180	-.598	.551
	Erkek	116	30.2414	3.60584			
Öğr. A.Yeterliliği	Kadın	66	24.9394	3.98798	180	-.217	.829
	Erkek	116	25.0517	2.94543			
ÖMA Toplam	Kadın	66	152.8030	20.41585	180	-.639	.524
	Erkek	116	154.4914	14.97969			

Tablo 2'de görüldüğü gibi, müzik öğretmeni aday adaylarının cinsiyet değişkenine göre ÖMA düzeyleri için yapılan "t" testi sonuçlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Tablo 3. Müzik öğretmen aday adaylarının mezuniyet değişkenine göre "ÖMA düzeyleri" için yapılan ilişkisiz grup "t" testi sonuçları
(Table 3. Independent group "t" test results for "PTP levels" of music teacher potential candidates according to graduation)

ÖMAÖ	Mezuniyet	N		S	sd	t	p
Sosyal Statüsü	GSSL	79	30.5190	4.05052	180	-.534	.594
	Diğer	103	30.8350	3.88839			
Etik Değerler	GSSL	79	33.9747	5.05096	180	-.985	.326
	Diğer	103	34.6602	4.32855			
Alan Bilgisi	GSSL	79	33.8481	4.54349	180	.399	.690
	Diğer	103	33.5728	4.66233			
Mes. Formasyon	GSSL	79	29.9494	3.91217	180	-.520	.604
	Diğer	103	30.2427	3.66078			
Öğr. A.Yeterliliği	GSSL	79	25.0886	3.35960	180	.273	.785
	Diğer	103	24.9515	3.35886			
ÖMA TOPLAM	GSSL	79	153.3797	17.33479	180	-.344	.731
	Diğer	103	154.2621	17.01900			

Tablo 3'de görüldüğü gibi, müzik öğretmeni aday adaylarının mezuniyet değişkenine göre ÖMA düzeyleri için yapılan "t" testi sonuçlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Tablo 4. Müzik öğretmeni aday adaylarının "OBP ve 1. aşama sınav puanları" arasındaki ilişki ile ilgili "pearson çarpım momentler korelasyon katsayısı" sonuçları

(Table 4. "Pearson's product moments correlation coefficient" results for the relationship between "high school grade point and the first stage exam" of music teacher potential candidates)

	N		S	r	p
OBP	182	301164.8956	63633.30102	.165(*)	.026
1. Aşama	182	50.9753	12.42283		

* $p < .05$

Tablo 4 incelendiğinde, müzik öğretmeni aday adaylarının "OBP ve 1. aşama puanları arasında istatistiksel açıdan .05 düzeyinde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Sonuç olarak, öğrencilerin OBP ve 1. aşama puanlarının birbirine etki ettiği anlaşılmaktadır. Bununla birlikte determinasyon katsayısı ($r^2=0.27$) dikkate alındığında, OBP toplam varyansının (değişkenliğin) %27'nin 1. aşama sınav puanını etkilediği ya da tersi de söylenebilir.

Tablo 5. Müzik öğretmeni aday adaylarının "OBP'leri ve ÖMA düzeyleri" arasındaki ilişki ile ilgili "pearson çarpım momentler korelasyon katsayısı" sonuçları

(Table 5. "Pearson's product moments correlation coefficient" results for the relationship between "high school grade point and PTP levels" of music teacher potential candidates)

	N		S	r	p
Sosyal Statüsü-	182	30.6978	3.95163	.122	.102
OBP	182	301164.8956	63633.30102		
Etik Değerler-	182	34.3626	4.65498	.201(**)	.007
OBP	182	301164.8956	63633.30102		
Alan Bilgisi-	182	33.6923	4.60049	.104	.161
OBP	182	301164.8956	63633.30102		
Mes. Formasyon-	182	30.1154	3.76416	.197(**)	.008
OBP	182	301164.8956	63633.30102		
Öğr. A.Yeterliliği-	182	25.0110	3.35058	.179(*)	.016
OBP	182	301164.8956	63633.30102		
ÖMA TOPLAM-	182	153.8791	17.11472	.189(*)	.011
OBP	182	301164.8956	63633.30102		

** $p < .01$; * $p < .05$

Tablo 5 incelendiğinde, müzik öğretmeni aday adaylarının "OBP'leri ve ÖMA düzeyleri" arasında etik değerler ve mesleki formasyon alt boyutları kapsamında istatistiksel açıdan .01 düzeyinde; öğretmen adaylarının yeterliliği alt boyutunda ve ÖMA genel toplam puanları arasında ise .05 düzeyinde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre, OBP ve ÖMA düzeylerinin birbirine etki ettiği anlaşılmaktadır. Determinasyon katsayısı dikkate alındığında, etik değerler ($r^2=0.40$), mesleki formasyon ($r^2=0.39$), öğretmen adaylarının yeterliliği ($r^2=0.32$) alt boyutlarında ve ÖMA düzeyindeki ($r^2=0.36$) toplam varyansın (değişkenliğin) %36'sının OBP'den kaynaklandığı ya da tersi de söylenebilir.

Tablo 6. Müzik öğretmeni aday adaylarının "ÖMA düzeyleri ve YGS puanları" arasındaki ilişki ile ilgili "pearson çarpım momentler korelasyon katsayısı" sonuçları

(Table 6. "Pearson's product moments correlation coefficient" results for the relationship between "PTP levels and the higher education entrance examination scores" of music teacher potential candidates)

	N		S	r	p
Sosyal Statüsü- YGS	182	30.6978	3.95163	-.051	.497
	182	223609.1813	43453.83207		
Etik Değerler- YGS	182	34.3626	4.65498	.101	.176
	182	223609.1813	43453.83207		
Alan Bilgisi- YGS	182	33.6923	4.60049	.035	.635
	182	223609.1813	43453.83207		
Mes. Formasyon- YGS	182	30.1154	3.76416	.231(**)	.002
	182	223609.1813	43453.83207		
Öğr. A.Yeterliliği- YGS	182	25.0110	3.35058	.086	.251
	182	223609.1813	43453.83207		
ÖMA TOPLAM- YGS	182	153.8791	17.11472	.093	.213
	182	223609.1813	43453.83207		

** p<.01

Tablo 6'da, müzik öğretmeni aday adaylarının ÖMA düzeyleri ve YGS puanları" arasında mesleki formasyon alt boyutu kapsamında istatistiksel açıdan .01 düzeyinde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Bu sonuca göre, müzik öğretmeni aday adaylarının ÖMA düzeyleri ve YGS puanlarının mesleki formasyon alt boyutu kapsamında birbirine etki ettiği anlaşılmaktadır. Öte yandan, diğer alt boyutlar, ÖMA genel toplam ve YGS puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Determinasyon katsayısı dikkate alındığında, ÖMA mesleki formasyon alt boyutuna ilişkin ($r^2=0.53$), toplam varyansın (değişkenliğin) %53'ünün YGS puanlarını etkilediği ya da tersi de söylenebilir.

Tablo 7. Müzik öğretmeni aday adaylarının "ÖMA ve 1. aşama sınav puanları" arasındaki ilişki ile ilgili "pearson çarpım momentler korelasyon katsayısı" sonuçları

(Table 7. "Pearson's product moments correlation coefficient" results for the relationship between "PTP and the first stage exam scores" of music teacher potential candidates)

	N		S	r	p
Sosyal Statüsü- 1. Aşama	182	30.6978	3.95163	.114	.125
	182	50.9753	12.42283		
Etik Değerler- 1. Aşama	182	34.3626	4.65498	.214(**)	.004
	182	50.9753	12.42283		
Alan Bilgisi- 1. Aşama	182	33.6923	4.60049	.171(*)	.021
	182	50.9753	12.42283		
Mes. Formasyon- 1. Aşama	182	30.1154	3.76416	.186(*)	.012
	182	50.9753	12.42283		
Öğr. A.Yeterliliği- 1. Aşama	182	25.0110	3.35058	.201(**)	.007
	182	50.9753	12.42283		
ÖMA TOPLAM- 1. Aşama	182	153.8791	17.11472	.211(**)	.004
	182	50.9753	12.42283		

** p<.01; * p<.05

Tablo 7 incelendiğinde, müzik öğretmeni aday adaylarının ÖMA düzeyleri ve 1. aşama sınav puanları" arasında etik değerler, öğretmen adaylarının yeterliliği alt boyutları ve ÖMA genel toplam puanları

kapsamında istatistiksel açıdan .01 düzeyinde; alan bilgisi ve mesleki formasyon alt boyutlarında ise .05 düzeyinde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Determinasyon katsayısı dikkate alındığında, etik değerler ($r^2=0.46$), öğretmen adaylarının yeterliliği ($r^2=0.40$), alan bilgisi ($r^2=0.29$), mesleki formasyon ($r^2=0.34$), alt boyutlarında ve ÖMA düzeyindeki ($r^2=0.44$) toplam varyansın (değişkenliğin) %44'ünün 1. aşama sınav puanlarını etkilediği ya da tersi de söylenebilir.

Tablo 8. Müzik öğretmeni aday adaylarının "ÖMA ve 2. aşama sınav puanları" arasındaki ilişki ile ilgili "pearson çarpım momentler korelasyon katsayısı" sonuçları

(Table 8. "Pearson's product moments correlation coefficient" results for the relationship between "PTP and the second stage exam scores" of music teacher potential candidates)

	N	S	r	p	
Sosyal Statüsü- 2. Aşama	76	31.2237	3.47025	.233(*)	.042
	76	45.5842	11.94220		
Etik Değerler- 2. Aşama	76	35.4737	4.06767	.107	.356
	76	45.5842	11.94220		
Alan Bilgisi- 2. Aşama	76	34.5526	4.17419	.170	.142
	76	45.5842	11.94220		
Mes. Formasyon- 2. Aşama	76	30.8553	3.44366	.217	.060
	76	45.5842	11.94220		
Öğr. A.Yeterliliği- 2. Aşama	76	25.8947	3.06193	.170	.141
	76	45.5842	11.94220		
ÖMA TOPLAM- 2. Aşama	76	158.0000	14.94969	.216	.061
	76	45.5842	11.94220		

* $p < .05$

Tablo 8 incelendiğinde, müzik öğretmeni aday adaylarının ÖMA düzeyleri ve 2. aşama sınav puanları" arasında öğretmenliğin sosyal statüsü alt boyutu kapsamında istatistiksel açıdan .05 düzeyinde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Sonuç olarak, müzik öğretmeni aday adaylarının ÖMA düzeyleri ve 2. aşama sınav puanlarının öğretmenliğin sosyal statüsü alt boyutu kapsamında birbiriyle ilişkili olduğu anlaşılmaktadır. Buna karşın, diğer alt boyutlar, ÖMA genel toplam ve 2.aşama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Determinasyon katsayısı dikkate alındığında, ÖMA öğretmenliğin sosyal statüsü alt boyutuna ilişkin ($r^2=0.54$), toplam varyansın (değişkenliğin) %54'ünün 2. aşama sınav puanlarını etkilediği ya da tersi de söylenebilir.

5. SONUÇ VE TARTIŞMA (CONCLUSION AND DISCUSSION)

Duyusal bilginin yorumlanması için gerçekleşen yüksek düzeyde bilişi kapsayan algı, hissettiklerimizin yorumlanmasını içerir ve bizim daha önceki deneyimlerimiz, basit duysal deneyimleri, yani algıyı anlamlı hale getirmektedir [16]. Literatürde öğretmenlik meslek algısına yönelik gerçekleştirilen araştırmalar kapsamında; Akalın [17], okul öncesi öğretmen adaylarının mesleki algıları ile geleceğe yönelik umut düzeylerini karşılaştırmış, öğretmen adaylarının mesleki algılarının ne kadar olumluysa umutsuzluk düzeylerinin de o derece azaldığını saptamıştır. Başka bir araştırmada, Lawal [12], ebeveynlerin, öğretmen ve öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik algılarını incelediği araştırmasında; ebeveyn, öğrenci ve öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine karşı algılama düzeylerinde anlamlı farklılıklar saptamıştır. Araştırmada, öğretmenlerin ebeveyn ve öğrencilere göre algılama düzeylerinin daha iyi ve olumlu olduğunu belirtmiştir.

Güzel Sanatlar eğitimi ve müzik eğitimi alanında öğretmenlik meslek algısına yönelik araştırmalar kapsamında; Yüksel [18], eğitim fakültesi güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik ve resim-iş eğitimi anabilim dallarındaki öğrencilerinin bu mesleğin önemli olduğunu kabul etmekle birlikte genelde öğretmenliğe olumsuz baktıklarını ve alan derslerine daha fazla ilgi gösterdiklerini; buna ek olarak alan ve öğretmenlik meslek derslerinin birbirinden tamamen kopuk olarak işlendiğini düşündüklerini belirtmiştir. Diğer bir araştırmada, Kurtuldu [19], müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik algılarını ve öğretmenlik mesleğine bakışlarına ilişkin gerçekleştirdiği çalışmada, müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine karşı olumlu bir eğilim içerisinde olduklarını adayların meslek tercihlerinden oldukça memnun olduklarını belirtmiştir. Buna ek olarak, öğretmen adaylarının meslek tercihinde daha çok müziksel yetenek ve sanat eğitiminin gerekliliği gibi unsurları göz önünde tuttukları ve müzik öğretmenliği mesleğini iş bulma endişesiyle seçmediklerini ifade etmiştir.

Müzik öğretmeni aday adaylarının öğretmenlik meslek algısı ve müzik özel yetenek sınavı başarıları arasındaki ilişkinin incelendiği bu araştırmada, algı düzeyleri açısından, müzik öğretmeni aday adaylarının en yüksek puan ortalamasının (etik değerler boyutunda olduğu, buna karşın en düşük puan ortalamasının (

öğretmen adaylarının yeterliliği alt boyutunda olduğu saptanmıştır. Buna ek olarak, diğer alt boyutlarda ise ÖMA puan ortalamalarının birbirine yakın düzeyde olduğu bulunmuştur. Üredi [20], ilköğretim öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin algılarını incelediği araştırmada etik değerler boyutunda öğretmenlerin puan ortalamalarının 34.22 olduğunu saptamıştır. Öğretmen adaylarının yeterliliği boyutunda ise öğretmenlerin puan ortalamaları 22.97 olarak belirlenmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuçların bu araştırmadan elde edilen puan ortalamaları ile paralellik gösterdiği söylenebilir.

Araştırmada, müzik öğretmeni aday adaylarının cinsiyet ve mezuniyet değişkenlerine göre ÖMA düzeyleri açısından anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Bu kapsamda gerçekleştirilen araştırmalar incelendiğinde, Acat ve diğ. [11], farklı fakültelere devam eden öğrencilerin öğretmenlik meslek algılarını inceledikleri araştırmalarında, cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir farklılık bulamamışlardır. Cinsiyet değişkeni açısından elde edilen sonuç, bu araştırmadan elde edilen sonuçla benzerlik göstermektedir. Diğer taraftan, ilgili literatür incelendiğinde, bu sonuçlardan farklılık gösteren araştırmalara da rastlanmaktadır. Özbek, Kahyaoğlu ve Özgen [21], öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin görüşlerine ve Üredi [20], öğretmenlerin öğretmenlik meslek algılarına ilişkin gerçekleştirdikleri araştırmalarında cinsiyet değişkeni açısından kadın öğretmen ve öğretmen adaylarının lehine anlamlı farklılıklar saptamışlardır. Buna ek olarak, Karaman [22], öğretmenlerin mesleklerini algılama biçimleri ve gelecekte beklenenlerine ilişkin gerçekleştirdiği araştırmada, kadın öğretmenlerin mesleği algılama biçimlerinin ve gelecekte beklenenlerinin daha olumlu olduğunu belirtmiştir. Başka bir araştırmada Terzi ve Tezci [23], eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarını incelemiş kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre tutum puanlarını daha yüksek olduğunu ifade etmiştir. Elde edilen bu sonuçlardan farklı olarak, Minor ve diğ. [24], araştırmalarında, öğretmen adaylarının eğitim inançları ve etkili öğretmen özelliklerine ilişkin algılarını belirlemeyi amaçlamış, çalışma kapsamında, erkeklerin kadınlara göre

etkili sınıf ve davranış yönetimi alt boyutu açısından algılarının daha yüksek olduğunu belirlemişlerdir.

Araştırmada, müzik öğretmeni aday adaylarının öğretmenlik meslek algısı ve müzik özel yetenek sınavı başarıları arasındaki ilişki için gerçekleştirilen veri analizleri sonucunda, müzik öğretmeni aday adaylarının "OBP ve 1. aşama puanları arasında istatistiksel açıdan .05 düzeyinde anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır. Buna ek olarak, müzik öğretmeni aday adaylarının "OBP'leri ve ÖMA düzeyleri" arasında etik değerler ve mesleki formasyon alt boyutları kapsamında istatistiksel açıdan .01 düzeyinde; öğretmen adaylarının yeterliliği alt boyutunda ve ÖMA genel toplam puanları arasında ise .05 düzeyinde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Müzik öğretmeni aday adaylarının ÖMA düzeyleri ve YGS puanları arasındaki ilişkiye yönelik olarak, mesleki formasyon alt boyutu kapsamında istatistiksel açıdan .01 düzeyinde anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır. Öte yandan, diğer alt boyutlar, ÖMA genel toplam ve YGS puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Araştırmada, müzik öğretmeni aday adaylarının öğretmenlik meslek algısı ve sınav başarıları arasındaki ilişkiye yönelik olarak; ÖMA düzeyleri ve 1. aşama sınav puanları arasında, öğretmenlik meslek algısının etik değerler, öğretmen adaylarının yeterliliği alt boyutları kapsamında ve ÖMA genel toplama göre istatistiksel açıdan .01 düzeyinde; alan bilgisi ve mesleki formasyon alt boyutlarında ise .05 düzeyinde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Buna ek olarak, ÖMA düzeyleri ve 2. aşama sınav puanları arasında öğretmenliğin sosyal statüsü alt boyutu kapsamında istatistiksel açıdan .05 düzeyinde anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır.

Sonuç olarak, bu araştırmanın bulguları, müzik öğretmeni aday adaylarının çeşitli boyutları kapsamında, ÖMA'larının ve müzik özel yetenek sınavı başarılarının birbiri ile pozitif yönde ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır. Araştırma sonuçları doğrultusunda ÖMA ve ve MÖYS başarıları arasında pozitif yönde ilişki olan müzik öğretmeni aday adaylarının bu mesleği çaresizlik ya da mecburiyetten tercih etmedikleri, daha çok müzik öğretmenliği mesleğine karşı istekli ve nitelikli kişiler olduğu söylenebilir.

Diğer taraftan, müzik öğretmenliği programlarının öğrenci kaynağının çoğunlukla Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri olduğu (25 ve 26) göz önüne alındığında, bu liselerde öğrenim gören öğrencilere mesleği sevdirmeye yönelik ve mesleğe karşı motive edici etkinlikler düzenlenebilir.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

1. TDK, (2012). Meslek. Büyük Türkçe Sözlük.
http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.K.GTS.50770fa00b8d25.91823946 adresinden 09.09.2012 tarihinde edinilmiştir.
2. Küçükahmet, L., Değirmencioğlu, C., Uğuzman, T.E., Öksüzoğlu, A. F., Özdemir, İ.E. ve Korkmaz, A., (2000). Öğretmenlik mesleğine giriş. Ankara: Nobel Yayıncılık.
3. Çeliköz, N., (2006). Bir meslek olarak öğretmenlik. M. Ç.Özdemir (Ed.), Eğitim bilimine giriş (ss. 313-354). Ankara: Ekinoks.
4. Okçabol, R., (2005). Öğretmen Yetiştirme Sistemimiz. Ankara: Ütopya Yayınevi.
5. Sönmez, V., (2004). Öğretmen El Kitabı. Ankara: Anı Yayıncılık.
6. Şişman, M. ve Acat, M.B., (2003). Öğretmenlik uygulaması çalışmalarının öğretmenlik mesleğinin algılanmasındaki etkisi. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 13 (1), 235-250.

7. TDK, (2012). Algı. Güncel Türkçe Sözlük.
http://www.tdk.org.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.509a73eb8a6a88.07940514 adresinden 09.09.2012 tarihinde edinilmiştir.
8. Üredi, L. ve Üredi, I., (2007). Sınıf öğretmenlerinin tercih ettikleri öğretim stillerinin yordayıcısı olarak öğretmenlik mesleğine ilişkin algıları. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 3 (2), 133-144.
9. Karacaoğlu, Ö.C., (2008). Öğretmenlerin yeterlilik algıları. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 5 (1), 70-97.
10. Demirel, Ö., (2009). Öğretme sanatı. Ankara: PegemA Yayıncılık.
11. Acat, M.B., Balbağ, M.Z., Demir, B. ve Görgülü, A., (2005). Fen-edebiyat fakültesi eğitim fakültesi ve tezsiz yüksek lisans programına devam eden öğrencilerin öğretmenlik meslek algıları. Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi, (17), 27-35.
12. Lawal, B.O., (2012). Analysis of parents, teachers and students' perception of teaching profession in South-West Nigeria. Asian Social Science, 8 (1), 119-124.
13. Tarman, B., (2012). Prospective teachers' beliefs and perceptions about teaching as a profession. Educational Sciences: Theory & Practice, 12 (3), 64-73.
14. Pajares, M.E., (1992). Teachers' beliefs and educational research: Cleaning up a messy construct. Review of Educational Research, 62, 307-332.
15. Balcı, A., (2005). Sosyal bilimlerde araştırma (5. baskı). Ankara: PegemA Yayıncılık.
16. Solso, R.L., Maclin, M.K. ve Maclin, O.H., (2010). Bilişsel Psikoloji (A. Ayçiçeği, Çev.). İstanbul: Kitabevi.
17. Akalın, D., (2006). Okul öncesi öğretmen adaylarının mesleki algıları ile geleceğe yönelik umut düzeylerinin karşılaştırılması. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
18. Yüksel, S., (2007). Örtük programın öğretmen adaylarının öğretmenlik meslek derslerine yönelik düşüncelerindeki etkisi. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi, 50, 321-345.
19. Kurtuldu, M.K., (2010). Müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik algılarının ve öğretmenlik mesleğine bakışlarının değerlendirilmesi. Milli Eğitim, 186, 249-264.
20. Üredi, L., (2010). İlköğretim öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin algılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. e-Journal of New World Sciences Academy Education Sciences, 5 (1), 290-313.
21. Özbek, R., Kahyaoğlu, M. ve Özgen, N., (2007) Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik görüşlerinin değerlendirilmesi. Sosyal Bilimler Dergisi, 9 (2), 222-232.
22. Karaman, N., (2008). Öğretmenlerin mesleklerini algılama biçimleri ve gelecekte bekledikleri nelerdir? Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.
23. Terzi, A.R. ve Tezci, E., (2007). Necatibey eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi, 52, 593-614.
24. Minor, L.C., Onwuegbuzie, A.J., Wintcher, A.E., and James, T.L., (2002). Preservice teachers' educational beliefs and their perceptions of characteristics of effective teachers. The Journal of Educational Research, 96 (2), 116-127.

25. Bozkaya, İ., (2006). Anadolu güzel sanatlar liseleri mezunlarının müzik öğretmenliği programı kontenjanları içindeki yeri. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi. Denizli: Anı Yayıncılık, 349-387.
26. Köse, S., (2006). Müzik öğretmenliği eğitiminde öğrenci kaynağı olarak Anadolu güzel sanatlar liseleri müzik bölümleri. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi. Denizli: Anı Yayıncılık, 334-348.